

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 153/13
Luksemburgā, 2013. gada 4. decembrī

Spriedums lietā C-111/10, C-117/10, C-118/10 un C-121/10
Komisija/Padome

Tiesa noraida Komisijas prasību par Padomes lēmumiem saistībā ar Lietuvas, Polijas, Latvijas un Ungārijas piešķirto valsts atbalstu lauksaimniecības zemes iegādei laikā no 2010. līdz 2013. gadam

Pieņemot apstrīdētos lēmumus, Padome bija ņēmusi vērā būtisko apstākļu maiņu saistībā ar 2008. un 2009. gada laikā ekonomiskās un finanšu krīzes radītajām sekām šo valstu lauksaimniecības nozarē

Savienības tiesībās ir paredzēts, ka Eiropas Komisija kopā ar dalībvalstīm pārbauda pastāvošos valsts atbalstus. Tā tām piedāvā atbilstošus pasākumus, kas ir nepieciešami iekšējā tirgus progresīvai attīstībai vai funkcionēšanai.

Ja Komisija, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts sniegto informāciju, secina, ka pastāvošā atbalsta shēma nav vai vairs nav saderīga ar iekšējo tirgu, tā pieņem ieteikumu, ar ko ierosina atbilstošus pasākumus. Dalībvalstij, kas piekrīt piedāvātajiem pasākumiem, ir pienākums tos īstenot.

Turklāt pēc dalībvalsts lūguma Eiropas Savienības Padome var pieņemt vienprātīgu lēmumu par to, ka atbalsts, ko šī valsts piešķir vai paredz piešķirt, ir atzīstams par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja tādu lēmumu attaisno ārkārtas apstākļi.

Kopienas lauksaimniecības pamatnostādņēs¹ Komisija piedāvāja dalībvalstīm grozīt pastāvošās valsts atbalsta shēmas lauksaimniecības zemes iegādei, lai tās pieskaņotu šīm pamatnostādņēm, vēlākais, 2009. gada 31. decembrī. 2007. gadā Lietuva, Polija, Latvija un Ungārija piekrita šiem atbilstošajiem pasākumiem.

2009. gadā šīs četras dalībvalstis nosūtīja Eiropas Savienības Padomei lūgumus līdz 2013. gada 31. decembrim atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu atbalsta shēmas², kas ļauj iegādāties lauksaimniecības zemi. Padome apmierināja šos lūgumus³.

Ar savām prasībām Komisija lūdza Tiesu atcelt Padomes lēmumus.

Ar šodien pasludinātajiem spriedumiem Tiesa noraidīja šīs prasības.

Vispirms Tiesa pārbauda Komisijas pamatu, kas balstīts uz to, ka **Padomei neesot kompetences** atļaut valsts atbalstus, kurus dalībvalstis ir apņēmušās izbeigt, piekrītot Komisijas ierosinātajiem atbilstošajiem pasākumiem. Tiesa atgādina centrālo lomu, kas ir piešķirta Komisijai, valsts atbalsta

¹ Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadam (OV 2006, C 319, 1. lpp.).

² Par maksimālo summu, attiecīgi, 55 miljoni Lietuvas litu (LTL), 400 miljoni Polijas zlotu (PLN), 8 miljoni Latvijas latu (LVL) un 4 000 miljoni Ungārijas forintu (HUF).

³ Lēmumi: Padomes 2009. gada 16. decembra Lēmums 2009/983/ES par to, lai Lietuvas Republikas iestādes varētu sniegt valsts atbalstu lauksaimniecības zemes iegādei laikā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim (OV L 338, 93. lpp.), Padomes 2009. gada 20. novembra Lēmums 2010/10/EK par to, lai Polijas Republikas iestādes varētu sniegt valsts atbalstu lauksaimniecības zemes iegādei laikā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim (OV L 4, 89. lpp.), Padomes 2009. gada 16. decembra Lēmums 2009/991/ES par to, lai Latvijas Republikas iestādes varētu sniegt valsts atbalstu lauksaimniecības zemes iegādei laikā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim (OV L 339, 34. lpp.), Padomes 2009. gada 22. decembra Lēmums 2009/1017/ES par to, lai Ungārijas Republikas iestādes varētu sniegt valsts atbalstu lauksaimniecības zemes iegādei laikā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim (OV L 348, 55. lpp.).

eventuālai atzīšanai par saderīgu ar iekšējo tirgu. Pēc tam tā pārbauda jautājumu, vai Padomes par saderīgu ar iekšējo tirgu atzītais atbalsts ir jāuzskata par tādu atbalstu, par kuru Komisija jau bija pieņēmusi galīgu lēmumu. Šajā sakarā tā norāda, ka Komisijas ierosinātie atbilstošie pasākumi ir tikai par pastāvošajām valsts atbalsta shēmām. Taču šajā lietā ar Padomes lēmumiem atļautie atbalsti ir jaunas valsts atbalsta shēmas.

Tomēr Tiesa precizē, ka Padomes kompetencē nav atļaut jaunu atbalsta shēmu, kas ir nesaraucjami saistīta ar jau pastāvošu atbalsta shēmu, kuru dalībvalsts ir apņēmusies mainīt vai izbeigt, piekrītot atbilstošajiem pasākumiem.

Šajā kontekstā Tiesa uzsver, ka Padome ir kompetenta izsniegt atļauju jaunai valsts atbalsta shēmai, kas ir līdzīga pastāvošai atbalsta shēmai, kuru dalībvalstij bija pienākums mainīt vai izbeigt pēc [atbilstošo] pasākumu akceptēšanas, tikai tajos gadījumos, kad pēc šiem ierosinājumiem ir radušies jauni apstākļi.

Šajā gadījumā, ņemot vērā būtisko apstākļu maiņu saistībā ar ekonomiskās un finanšu krīzes radītajām sekām, Komisijas veikto šo atbalsta shēmu novērtējumu nevar uzskatīt par kaitējošu tam novērtējumam, kas bija jāveic par konkrētu atbalsta shēmu ar līdzīgiem pasākumiem, bet kas ir piemērojama ļoti atšķirīgā ekonomiskā kontekstā salīdzinājumā ar to, kuru ir ņēmusi vērā Komisija savā novērtējumā.

Pēc tam Tiesa pārbauda Komisijas argumentu, ka Padome esot **nepareizi izmantojusi pilnvaras**, cenšoties neitralizēt sekas, kādas bija tās novērtējumam par četru dalībvalstu īstenotajām valsts atbalsta shēmām lauksaimniecības zemes iegādei. Tā uzskata, ka Tiesai iesniegtajos lietas materiālos nav nekādu norāžu, kas ļautu apstiprināt, ka Padomei būtu bijis ekskluzīvs mērķis, vai vismaz mazāk dominējošs mērķis, kas nav palīdzēt Lietuvas, Polijas, Latvijas un Ungārijas lauksaimniekiem vieglāk iegādāties lauksaimniecības zemi.

Savās prasībās Komisija turklāt apgalvo, ka apstrīdētie lēmumi tika pieņemti, **pārkāpjot lojālas sadarbības principu** starp iestādēm. Taču Tiesa uzskata, ka attiecīgās dalībvalstis nebija uzņēmušās nekādus konkrētus pienākumus saistībā ar tām valsts atbalsta shēmām, kuras tika atļautas ar apstrīdētajiem lēmumiem. Līdz ar to šie lēmumi nav uzskatāmi par tādiem, ar kuriem Lietuva, Polija, Latvija un Ungārija tiek atbrīvotas no konkrēta sadarbības pienākuma, jo ar tiem nekādā veidā netika ietekmēti iepriekš notikušā dialoga starp Komisiju un šīm dalībvalstīm rezultāti.

Turklāt Tiesa kā nepamatotu noraida Komisijas argumentu, ka Padome esot pieļāvusi **acīmredzamu kļūdu vērtējumā**, uzskatot, ka pastāvēja ārkārtas apstākļi, kas attaisno atļautos pasākumus. Tā faktiski uzsver, ka, ņemot vērā nepierasto un neparedzamo raksturu, kā arī ekonomiskās un finanšu krīzes ietekmes plašumu uz attiecīgo dalībvalstu lauksaimniecību nevar uzskatīt, ka Padome būtu pieļāvusi šādu kļūdu.

Visbeidzot, Komisijas uzskata, ka **Padome**, pieņemot apstrīdētos lēmumus, **esot pārkāpusi samērīguma principu**. Tomēr Tiesa uzskata, ka atļaut minēto atbalsta shēmu, kuras mērķis ir ar dažādiem pasākumiem kompensēt strukturālās problēmas un to pastiprināšanos ekonomiskās un finanšu krīzes dēļ, nešķiet acīmredzami neatbilstoši mērķa sasniegšanai, kas tiek veikts, pieņemot apstrīdētos lēmumus. Turklāt, ņemot vērā nepieciešamo laiku lauku saimniecību struktūras attīstībai (Polijā un Latvijā), agrārās reformas pabeigšanai (Lietuvā), zemes privatizācijas procedūru pabeigšanai (Ungārijā) un ekonomiskās un finanšu krīzes seku ilgumu, nevar uzskatīt, ka Padome būtu izvēlējusies acīmredzami nesamērīgu pasākumu, atļaujot aplūkojamās valsts atbalsta shēmas uz laika posmu no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim.

Atgādinājums: Prasība atcelt tiesību aktu ir vērsta pret Savienības iestāžu aktiem, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Pie konkrētiem nosacījumiem dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var vērsties Tiesā vai Vispārējā tiesā ar prasību atcelt tiesību aktu. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jālabo iespējamais juridiskais vakuums, ko radījusi tiesību akta atcelšana.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns spriedumu (lietas [C-111/10](#), [C-117/10](#), [C-118/10](#) un [C-121/10](#)) teksts tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Fotogrāfijas saistībā ar spriedumu pasludināšanu ir pieejamas "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106